

Liemers College kiest voor integrale aanpak

'BETREK OUDERS BIJ STUDIEKEUZE'

Het Liemers College wil dat leerlingen in hun schoolloopbaan bewuste keuzes kunnen maken en dat ouders bij dit proces betrokken zijn. Dit leidt tot meer studiesucces en -plezier, minder voortijdige schoolverlaters en lagere kosten. Goede communicatie en het delen van verwachtingen van leraren, mentoren, ouders en leerlingen is belangrijk om het gewenste resultaat te bereiken. **Frederik Smit**

Het Liemers College in Zevenaar is een brede scholengemeenschap met ruim 3.000 leerlingen en ongeveer 350 personeelsleden. De school heeft alle leerwegen van het voortgezet onderwijs, van vmbo-bb tot en met gymnasium, inclusief een programma voor hoogbegaafden. De onderwijsresultaten zijn goed. In onderzoeken en beoordelingen scoort de school steevast bovengemiddeld. Dit is onder andere het gevolg van een integraal systeem van zorg en begeleiding. Afdelingsleider Jan-Maarten de Wit: 'Ouders zijn een cruciale factor in het verhogen van het school- en studiesucces van hun kinderen. Door grotere betrokkenheid en een goed contact met de mentor of de klasdocent kunnen de ouders hun kinderen beter begeleiden bij de schoolloopbaan. In het bijzonder kunnen ze een rol spelen om de motivatie bij leerlingen voor school te behouden of te vergroten.' Een belangrijke onderwijsvisie op het Liemers College is dat de focus in het onderwijs ligt op de kwaliteiten van leerlingen en niet op hun tekortkomingen.

De Wit: 'De leerdoelen die leerlingen onder begeleiding van mijn collega's willen halen zijn het uitgangspunt. Vanuit een leerdoel bekijkt de docent welke leeractiviteiten ze moeten ontplooiën, welke didactiek hij inzet en welke leermiddelen passend zijn bij de leeractiviteiten van de leerlingen. Vervolgens wordt gekeken naar de inzetbaarheid van een passende onderwijskundige ruimte en de vraag gesteld of de leeractiviteit plaats moet vinden in een vaklokaal, praktijklokaal, het Open Leercentrum, het Studielandschap, in een instructieruimte of misschien buiten de school.'

Keuzes maken

Deze onderwijsvisie brengt met zich mee dat de school ook veel aandacht besteedt aan hoe de leerlingen om kunnen gaan met belangrijke keuzemomenten in hun leven. Janny van Meenen, decaan en schoolloopbaanbegeleider: 'Kiezen betekent altijd wat verliezen. We besteden met name veel aandacht aan het belang van het maken van een goed door-dachte profielkeuze in het derde jaar havo/vwo. De keuze van het profiel heeft invloed op welke opleiding de leerlingen na het voortgezet onderwijs willen en kunnen gaan volgen en welk beroep ze >

Foto: Voermans van Bree Fotografie

PRAKTIJK

later willen uitoefenen. Deze keuzes en ook die van de vervolgopleiding zijn doorgaans bepalend voor de kwaliteit van de rest van je leven. Het is voor de leerlingen prettig mensen om hen heen te hebben die ze ondersteunen bij het maken van die keuzes en een duwtje in de goede richting geven. We maken de leerlingen bewust van hoe te netwerken en hoe ze gebruik kunnen maken van hun relaties op en buiten school. Ook kunnen leerlingen zich onderscheiden op het gebied van maatschappelijke betrokkenheid, studie, sport of cultuur. Al naar gelang de geleverde prestatie kan dit resulteren in een bronzen, zilveren of gouden LC AWARD die, samen met het diploma, aan het einde van de opleiding wordt uitgereikt door de commissaris van de Koning in Gelderland, Clemens Cornielje. Hij is een oud-leerling en bereid om onze leerlingen support te geven en deuren voor hen te openen als ze bij hem aankloppen om hun vleugels uit te slaan.

Professionalisering

Van Meenen vindt professionalisering van de leraren en mentoren, het liefst vraaggestuurd en schoolbreed georganiseerd, onmisbaar voor een optimale taakuitvoering: 'Ze moeten voortdurend

Studiekeuze

Volgens Van Meenen dienen leerlingen bij het maken van een studiekeuze voor zichzelf de volgende vragen te beantwoorden:

- 'Wat vind ik werkelijk belangrijk in mijn leven? Wat geeft me voldoening? Welke opleiding wil ik kiezen om werk te doen dat bij mij past?
- 'Wat kan ik? Hoe kom ik te weten waar ik goed in ben en wat mijn kwaliteiten zijn? Wie kan me feedback geven over mijn kwaliteiten?
- 'Waar kan ik dat doen? Hoe kan ik een opleiding zoeken die bij me past?
- 'Hoe bereik ik wat ik wil? Welke acties kan ik ondernemen om mijn eigen loopbaan te sturen? Met wie kan ik praten over wat ik wil en kan? Wie uit mijn netwerk kunnen me daarbij helpen? Hoe kunnen leraren, ouders, familie en vrienden me support geven?'

de kwaliteit van de interactie met leerlingen monitoren en hun interactie aanpassen aan steeds wijzigende situaties.' Aandachtspunten bij het toerusten van leraren en mentoren voor begeleidende taken bij studiekeuzes en loopbaanoriëntatie zijn:

- Realiseer je welke invloed je hebt. De wijze waarop je over een leerling denkt, werkt door in de wijze van benadering en de prestaties van de leerling.
- Bied inspiratie. Denk er bewust over na hoe je leerlingen kunt inspireren.
- Stimuleer zelfregulatie. Leer de leerlingen de basisprincipes van doelen stellen, leren, trainen, reflecteren op je eigen leerproces en doelen bijstellen.

• Stimuleer competitie. Herken potentiële excellentie en geef uitdaging en ruimte.

Leerlingen alleen uitdagen is niet voldoende. Bouw ook competitieve elementen in en wijs ze actief op extra mogelijkheden binnen en buiten de school.

• Bevorder een growth mindset. Alles wat je vaker doet, kun je beter ('oefenen helpt'). Benadruk de uitdaging en niet het succes. Stimuleer de leermotivatie in plaats van de prestatie-motivatie.

• Ontwikkel extra onderwijsaanbod. Bied niet alleen theorie, maar ook praktijk (loopbaanoriëntatie in de les – toevoeging). Jongeren willen leren hoe de 'echte wereld' in elkaar steekt. Denk aan extra studiepunten, certificaten of aantekeningen op diploma's.

• Ken de dromen en interesses van de leerlingen. Als je weet waar ze voor gaan en waar hun interesses en passies liggen, kun je ze veel beter begeleiden.

Ondersteunende ouder

Het Liemers College betreft actief ouders bij de school. Van Meenen: 'We kunnen samen een bijdrage leveren aan het leerproces van de leerlingen. De ouders doen de opvoeding en wij het onderwijs op school. De verwachtingen die leraren en ouders hebben, bepalen mede in welke mate talenten ontwikkeld worden. Het sleutelwoord bij goed presteren is samenwerken: een gezamenlijk doel stellen en

Afdelingsleider Jan-Maarten de Wit en decan/schoolloopbaanbegeleider Janny van Meenen

dat nastreven. We geven leerlingen de kans mee te denken en initiatief te nemen. Een goede prestatie komt niet zomaar aanwaaien. Dat vergt inzet. Zelfvertrouwen ontstaat door het hebben van succeservaringen.'

Aandachtspunten voor de ondersteunende ouder bij het leerproces van hun kind:

- **Persoonlijke groei.** Leer je kind te denken in termen van persoonlijke groei. Alles wat je vaker doet, kun je steeds beter. Als je succes wilt hebben op school, moet je er hard voor werken. En dan kun je veel meer dan je denkt. Stimuleer je kind daarin en geef steun, als het kind het wil, bij huiswerk en oefeningen voor school.
- **Talentontwikkeling.** Help je kind ontdekken welke talenten het heeft. Bied je kind veel verschillende zaken aan. Kijk en denk mee waar de natuurlijke aanleg zich manifesteert.
- **Feedback.** Geef feedback en motiveer je kind op basis van zijn inzet. Prijs kinderen om hun inspanning en doorzettingsvermogen. Dit stimuleert de motivatie.
- **Zelfsturing.** Leer je kind zelfregulering en leer het naar zichzelf te kijken en een reële inschatting te maken van de eigen prestaties in relatie tot anderen en tot zichzelf. Stuur onder- of overschatting bij. Geef veel complimenten, maar bied ook realiteitsbesef.
- **Reële eisen stellen.** Bied sturing en steun. Stimuleer en daag uit, maar let op dat kinderen niet (permanent) op hun

tenen moeten lopen om faalangst en onderpresteren te voorkomen.

- **Bied inspiratie.** Breng tijd door met je kinderen en draag voorbeelden aan uit jouw leefwereld: boeken, films, festivals. Als jongeren wordt gevraagd rolmodellen of voorbeeldfiguren te noemen wat betreft bijvoorbeeld het omgaan met tegenslagen, dan wijzen ze vaak naar hun eigen ouder.
- **Ontwikkel doorzettingsvermogen.** Ouders spelen vaak een grote rol bij het ontwikkelen van doorzettingsvermogen. Welke waarden geef je als ouder daarin mee? Snel opgeven bij een sportclub als het tegenzit of een seizoen afmaken? Hoe streng en consequent ben je naar jezelf?
- **Verwachtingenmanagement.** Bespreek van te voren het kader en evalueer hoe het is gegaan. Denk als ouder actief mee over de prestaties van je kind. Wat zijn de verwachtingen? Wat gaat er goed? Wat kan de volgende keer beter? <

Deelraden

Medezeggenschap speelt bij het Liemers College een belangrijke rol. Het college heeft verschillende locaties, ieder met een eigen deelraad. Via die deelraden hebben personeelsleden, leerlingen en ouders die inspraak in het locatiebeleid. De deelraad heeft recht op informatie en overleg over het vaststellen, de invoering en de evaluatie van de beleidsprioriteiten. De raad kan, via het initiatiefrecht, het bestuur en/of de schoolleiding vragen met beleidsvoorstellen te komen, als hij vindt dat er onvoldoende beleid wordt ontwikkeld. Te denken valt aan het ontwikkelen van een onderwijsvisie, het optimaliseren van de begeleiding van leerlingen bij het maken van (studie)keuzes, het adequaat toerusten van leraren voor hun lesgeven- en begeleidende taken en de rol van de ondersteunende ouder.

INFO

MEER INFORMATIE

- Gesthuizen, S. (2014). Liemers College. Ouders & studieloopbaankeuzes, een onderzoek naar ouderbetrokkenheid in het keuzeproces van leerlingen in het voortgezet onderwijs.
- Kuijpers, M., Meijers, F. & Bakker, J. (2006). Krachtige loopbaangerichte leeromgevingen in het (v)mbo: hoe werkt het? Het Platform Beroepsonderwijs.
- Nelis, H. & Sark, Y. van der (2012). Over de top. Haal het allerbeste uit jongeren, Kosmos.
- Smit, F. (2014). Medezeggenschap en kwaliteitsverbetering van het onderwijs. Praktische toelichting Wet medezeggenschap op scholen, SWP.

OVER DE AUTEUR

Dr. Frederik Smit is coördinator van het Expertisecentrum Ouder, school en buurt verbonden aan het ITS, Radboud Universiteit Nijmegen.